

13 Νοεμβρίου 1864

Ο λαός κυρίαρχος

Η επανάσταση του 1843 κατήργησε την «ελέω θεού βασιλεία» του Όθωνα, μόνο στα χαρτιά. Το σύνταγμα που ψηφίστηκε στα 1844, καθιέρωνε τρεις πηγές εξουσίας: Τον βασιλιά, τη βουλή και τη γερουσία. Οι υπουργοί διορίζονταν από τον βασιλιά και μόνο απέναντι στον βασιλιά ήταν υπεύθυνοι. Ουσιαστικά, ο Όθων κυβερνούσε. Με την επανάσταση του 1862 και την έξωσή του, συγκροτήθηκε η 2η εθνοσυνέλευση, που εξέλεξε νέο βασιλιά τον Γεώργιο Α' ([βλ. 16.11.1863](#)) και συνέχισε τις εργασίες της, ως την ψήφιση του νέου καταστατικού χάρτη.

Το νέο σύνταγμα ψηφίστηκε και δημοσιεύτηκε στις 13 Νοεμβρίου 1864. Με αυτό, έπαυε να υπάρχει η συνταγματική μοναρχία και καθιερωνόταν η βασιλευόμενη δημοκρατία. Βασικό του στοιχείο ήταν η λαϊκή κυριαρχία. Ο βασιλιάς δεν είχε, πια, το δικαίωμα να νομοθετεί. Γινόταν ανώτατος άρχοντας, με αρμοδιότητες που του τις καθόριζε ο λαός μέσα από το σύνταγμα. Η γερουσία καταργήθηκε, ώστε μοναδικό νομοθετικό σώμα να μείνει η βουλή. Ο βασιλιάς διατήρησε το δικαίωμα να κυρώνει τους νόμους, να διαλύει τη βουλή κ.λπ. πάντα μέσα από την κυβέρνηση και με τη δική της ευθύνη. Καθιερώθηκε, επίσης, η άμεση και καθολική ψηφοφορία, με την οποία εκλέγονταν στο εξής οι βουλευτές. Παρ' όλ' αυτά, ο βασιλιάς είχε το δικαίωμα να κυβερνά, αφού μπορούσε να διορίζει ή να παύει τους υπουργούς, διαλέγοντάς τους από όποια παράταξη ήθελε. Θα χρειαζόταν να περάσουν έντεκα χρόνια, ώσπου, χάρη στον Χαρίλαο Τρικούπη, να εφαρμοστεί η «αρχή της δεδηλωμένης» ([βλ. 11.8.1875](#)). Αναθεώρηση του συντάγματος έγινε το 1911, όταν πρωτοκαθορίστηκε ο σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα.

1945: Εκλέγεται πρόεδρος της γαλλικής προσωρινής κυβέρνησης ο στρατηγός Κάρολος ντε Γκολ, με τις ψήφους και των 555 βουλευτών.

1970: Με αναιμάκτο στρατιωτικό πραξικόπημα, ο Χαφέζ αλ Ασαντ αναλαμβάνει την εξουσία της Συρίας.

1985: Από έκρηξη του ηφαιστείου Νεβάντο ντελ Ρουίζ, στην Κολομβία, χάνουν την ζωή τους 25.000 άτομα.

1989: Παραιτείται το υπουργικό συμβούλιο του Πακιστάν, δίνοντας την ευκαιρία στην πρωθυπουργό Μπεναζιρ Μπούτο να σχηματίσει νέα κυβέρνηση.

1994: Οι Σουηδοί ψηφίζουν υπέρ της ένταξης της χώρας τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με 52,2% υπέρ.

1995: Το Ισραήλ αρχίζει να αποσύρει τα στρατεύματά του από την πόλη Τζένιν στη Δυτική Γάζα, με σκοπό να δώσει τέλος στην κατοχή που διάρκεσε 28 χρόνια.

2000: Αναστέλλεται η λειτουργία της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης. Είχε συσταθεί το 1948 με την συνθήκη των Βρυξελλών και με αντικείμενο την κοινή άμυνα των τότε μη σοσιαλιστικών ευρωπαϊκών κρατών.

2015: Πολλαπλή τυφλή τρομοκρατική επίθεση από (νεαρούς στην πλειοψηφία τους) άνδρες του «Ισλαμικού Κράτους» (ISIS), τη νύχτα στο Παρίσι, έχει αποτέλεσμα πάνω από 140 νεκρούς (οι 118, νέοι που παρακολουθούσαν συναυλία στο θέατρο «Μπατακλάν») και περισσότερους από 200 τραυματίες. Οκτώ τρομοκράτες σκοτώθηκαν επιτόπου.

Η 13^η Νοεμβρίου στον πολιτισμό

13 Νοεμβρίου 1868

Ο Τζιάκομο Ροσίνι

Ο πατέρας του ήταν τρομπετίστας του δήμου Πεζάρο της Ιταλίας και, ταυτόχρονα, επόπτης σφαγείων, ώσπου απολύθηκε, όταν οι αρχές ανακάλυψαν ότι ήταν δημοκράτης. Η μητέρα του ήταν τραγουδίστρια. Συχνά, έλειπαν κι οι δυο σε περιοδείες. Ο Τζοακίνο Ροσίνι

γεννήθηκε στις 29 Φεβρουαρίου 1792 και μεγάλωσε κοντά σ' ένα αλλαντοποιό που του έμαθε μουσική. Στα 13 του, κέρδιζε χαρτζιλίκι ως οργανοπαίκτης ή τραγουδιστής στο θέατρο. Στα 16 του, μια καντάτα του παίχτηκε μπροστά στο κοινό. Στα 18 του, και μια όπερα σε θέατρο της Βενετίας. Άρεσε. Μέσα σε μια χρονιά, του ανέβασαν άλλες οχτώ: Επτά μπούφες και τον «Τανκρέντι» που προκάλεσε τρομερό ενθουσιασμό στη Βενετία. Στα 1815, ήταν μουσικός διευθυντής θεάτρου της Νάπολης, με όρο να ανεβάζει και μια δική του όπερα κάθε χρόνο. Στα 1816, συνέθεσε τον «Κουρέα της Σεβίλλης». Ανέβηκε στη Ρώμη κι όχι στη Νάπολη. Στην πρεμιέρα, τη γιουχάισαν. Στις επόμενες παραστάσεις, τη χειροκρότησαν. Ο «Κουρέας» καθιερώθηκε ως η πιο δημοφιλής κωμική όπερα όλων των εποχών. Η εξαιρετική «Σταχτοπούτα» συντέθηκε τον επόμενο χρόνο.

Η επανάσταση των καρμπονάρων στη Νάπολη (1822) τον ανάγκασε να εγκαταλείψει την πόλη. Μετά από περιπλανήσεις θριάμβου ανά την Ευρώπη, εγκαταστάθηκε στο Παρίσι (1824) ως διευθυντής του εκεί Ιταλικού Θεάτρου κι αργότερα ως πρώτος συνθέτης του βασιλιάς (Καρόλου Ι') και επιθεωρητής τραγουδιού της χώρας. Ο βασιλιάς ανατράπηκε το 1830 κι ο Ροσίνι έχασε τη θέση του. Είχε προλάβει να συνθέσει τον «Γουλιέλμο Τέλλο» που δεν είχε καλή υποδοχή.

Ήταν 42 χρόνων. Αποφάσισε πως δεν θα ασχολιόταν ξανά με τη σύνθεση. Τήρησε την απόφασή του, με μικρές εξαιρέσεις, στα υπόλοιπα 38 χρόνια της ζωής του. Οι 34 όπερες που είχε συνθέσει του είχαν αποφέρει αρκετά χρήματα που του επέτρεπαν να ζει πλούσια, στο Παρίσι και στο εξοχικό του, στο Πασί. Πέθανε στις 13 Νοεμβρίου 1868.

1850: Γεννιέται ο Σκοτσέζος μυθιστοριογράφος Ρόμπερτ Λούις Στίβενσον, διάσημος για το «Νησί των Θησαυρών» (1883) και την «Παράξενη ιστορία του δρ. Τζέκιλ και του κυρίου Χάιντ» (1886). Πέθανε το 1894.

1940: Παρουσιάζεται στην Νέα Υόρκη η φαντασμαγορική, γεμάτη μουσική και κινούμενα σχέδια ταινία του Γουόλτ Ντίσνεϊ, «Φαντασία».

1974: Πεθαίνει ο Ιταλός ηθοποιός και σκηνοθέτης, Βιτόριο ντε Σίκα. Ήταν οπαδός του ρεαλιστικού κινήματος κι αυτό έγινε φανερό στα έργα του «Κλέφτες ποδηλάτων» και «Ουμπέρτο Ντ.». Επίσης σκηνοθέτησε τον «Κήπο των Φίτζι Κοντίνι». Είχε γεννηθεί το 1901.

1980: Το αμερικανικό διαστημόπλοιο Βόγιατζερ 1 στέλνει τις πρώτες φωτογραφίες του Κρόνου.